

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΙΗ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 752 ²	Ψυχοσάββατον 14 Φεβρουαρίου 2015 (2001)	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Ψυχοσάββατο

Ἡ Ἐκκλησία μας, ἀγαπητοί μου, **προσεύχεται πάντοτε**, προσεύχεται κι αὐτὴ τὴν ὥρα.

Προσεύχεται **ἔντονα**. Στὴν ἀγία Γραφή ὑπάρχει προτροπὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ μᾶς συνιστᾷ τὴν ἔντονη προσευχή· «*Ἀγρυπνεῖτε*», λέει, «*ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου*» (Λουκ. 21,36). «*Γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε*», λέει ἐπίσης ὁ Κύριος (Ματθ. 26,41). Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεύει· «*Ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε*» (Α' Θεσ. 5,17).

Προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία μας **διαρκῶς**, ἀνὰ πᾶσαν ὥρα. Δὲν ὑπάρχει μόνο τὸ κοσμικὸ ὥρολόγιο, δὲν ὑπάρχει μόνο τὸ ὠράριο ἐργασίας τοῦ κόσμου· ὑπάρχει καὶ τὸ ὠράριο προσευχῆς στὸ Θεό, ἡ ὥρα τοῦ Θεοῦ.

Προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία τὸ **πρωὶ** στὸν ὄρθρο, προσεύχεται τὸ **μεσημέρι** στὶς ὥρες, προσεύχεται τὸ **ἀπόγευμα** στὸν ἑσπερινό, προσεύχεται τὸ **βράδι** στὸ ἀπόδειπνο, προσεύχεται τὰ **μεσάνυχτα** στὸ μεσονυκτικόν.

Προσεύχεται **ὅλες τὶς ἡμέρες**. Κάθε ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος εἶνε ἀφιερωμένη σὲ κάποια μνήμη. Ἡ **Δευτέρα** λόγου χάριν εἶνε ἀφιερωμένη στὴ μνήμη τῶν ἀγίων ἀγγέλων καὶ ἀρχαγγέλων. Ἡ **Τρίτη** στὴ μνήμη τοῦ τιμίου Προδρόμου. Ἡ **Τετάρτη** στὴν ἀνάμνησι τῆς προδοσίας. Ἡ **Πέμπτη** στὴ μνήμη τῶν ἀγίων ἀποστόλων. Ἡ **Παρασκευὴ** στὴν ἀνάμνησι τῆς σταυρώσεως τοῦ Χριστοῦ μας. Τὸ **Σάββατο**; Κάθε Σάββατο, ποὺ χτυπάει ἡ καμπάνα, ὁ ἱερεὺς προσεύχεται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν· τὸ Σάββατο εἶνε ἡμέρα τῶν νεκρῶν. Καὶ τέλος ἡ **Κυριακὴ**, ἡ ἐπίσημος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἡμέρα, εἶνε ἀφιερωμένη στὴν ἀνάστασι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἀνέστη ἐκ νεκρῶν καὶ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Τὴν **Κυριακὴ** πρέπει νὰ τὴν τιμοῦμε ὅλοι. Καὶ ὅμως δὲν τὴν τιμοῦμε. Ἐὰν κρίνουμε ἀπὸ τὰ ἔργα μας, ἀπὸ τὴν αἰσχρὴ συμπεριφορὰ ποὺ δείχνουμε τὴν ἡμέρα αὐτὴ, δὲν ὑπάρχει Κυριακὴ. Ἦταν κάποτε ἡ Κυριακὴ. Τώρα θὰ ἔπρεπε νὰ μὴν τὴν ὀνομάζουμε Κυριακὴ, ἀλλὰ ...διαβολικὴ! Γιατὶ στὸν διάβολο τὴν ἀφιερῶνουν οἱ ἄνθρωποι. Τὰ μεγαλύτερα ἐγκλήματα, ὅπως βεβαιώνουν στατιστικὲς τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν δικαστηρίων, γίνονται τὴν ἡμέρα αὐτὴ. Ἔπαυσε στὸν αἰῶνα αὐτὸν νὰ τιμᾶται ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου.

Σήμερα ὅμως εἶνε Σάββατο, ἡμέρα τῶν νεκρῶν. Ἀλλὰ τὸ σημερινὸ Σάββατο διαφέρει ἀπὸ ὅλα τὰ Σάββατα τοῦ ἔτους. Γι' αὐτὸ ὀνομάζεται **Ψυχοσάββατο**. **Τί σημαίνει ψυχοσάββατο;**

Ἡ Ἐκκλησία μας στρέφεται μὲ ἱερὴ συγκίνηση στοὺς τάφους καὶ θυμᾶται τοὺς νεκρούς. Ποιούς νεκρούς; Οἱ νεκροὶ εἶνε πολλοί. **Οἱ νεκροί**, ποὺ εἶνε θαμμένοι ἐδῶ στὰ κοιμητήρια εἶνε πιὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ζωντανούς ποὺ βρίσκονται στὴν πόλι. Ἔχουμε δύο πόλεις· ἡ μία ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ζῶντας, καὶ ἡ ἄλλη ἀπὸ τοὺς κεκοιμημένους. Ἡ μικρὴ πόλις ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς ζῶντας πόσοι εἶμαστε; Μερικὲς χιλιάδες; Εἶμαστε μειοψηφία. Ἡ μεγάλη πόλις, ἡ ἀπέραντη πόλις, εἶνε τὸ νεκροταφεῖο. Πάνω ἀπὸ ἓνα ἑκατομμύριο εἶνε θαμμένοι ἐκεῖ μέσα. Ἐμεῖς εἶμαστε ἡ μειοψηφία, αὐτοὶ εἶνε πλειοψηφία.

Αὐτοὺς λοιπὸν τοὺς νεκρούς, ποὺ **καθένας κατὰ διαφορετικὸ τρόπο ἀπῆλθαν ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦτο**, μνημονεύει σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Ἄλλοι ἀπὸ αὐτοὺς πέθαναν νήπια –καὶ αὐτὰ εἶνε τὰ μακάρια πνεύματα–, ἄλλοι πέθαναν γέροντες ἀσπρομάλληδες. Ἄλλοι πέθαναν μέσα στὸ σπίτι, καὶ ἄλλοι ἔξω στοὺς δρόμους ἢ στὰ βουνά. Ἄλλοι πέθαναν στὴν ξηρά, ἄλλοι

στή θάλασσα. Ἄλλοι πέθαναν μὲ φυσικὸ θάνατο, ἄλλοι ἀπὸ διάφορα δυστυχήματα ἢ τοὺς ἔφαγαν τὰ θηρία τῆς ἐρήμου.

Ὅλους αὐτοὺς τοὺς θυμᾶται σήμερα ἡ Ἐκκλησία. Θυμᾶται ὁμῶς **καὶ κάποιους ἄλλους**. Ποιούς; Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι, πρέπει ὁ πιστὸς Χριστιανός, ὅταν περάσουν τρεῖς μέρες ἀπὸ τὸ θάνατο, νὰ τελεῖ **μνημόσυνο**, τὰ *τριήμερα*: ὅταν περάσουν ἑννέα ἡμέρες, τὰ *ἐννιάμερα*: ὅταν περάσουν σαράντα ἡμέρες, τὰ *σαράντα* κ.λπ.. Ἐχουν σημασία αὐτά. Δὲν εἶνε τώρα ἡ ὥρα νὰ σᾶς ἐξηγήσω, γιατί κάνομε τότε μνημόσυνο, ἢ στὸ χρόνο, ἢ στὰ τρία χρόνια κ.λπ..

Τώρα δυστυχῶς πᾶνε κι αὐτά, λησμονήθηκαν. **Τώρα λησμονοῦν καὶ τοὺς νεκρούς!**

Ἄν πᾶτε **στήν Ἰαπωνία**, θὰ δῆτε ὅτι τιμοῦν πολὺ τοὺς νεκρούς. Τὰ νεκροταφεῖα τοὺς εἶνε περιβόλια, ἄλση ωραιότατα. Καὶ ὅταν βαπτίζονται ἢ ὅταν στεφανώνονται, τὶς σπουδαιότερες δηλαδὴ στιγμὲς τῆς ζωῆς τους, οἱ Γιαπωνέζοι πηγαίνουν στὰ νεκροταφεῖα καὶ προσεύχονται στοὺς τάφους τῶν νεκρῶν.

Ἐμεῖς...· θὰ ἔλεγα μιὰ σκληρὴ λέξι, ἀλλὰ δὲν τὴν λέω. Κτηνώδης εἶνε ἡ κατάστασις. Γίναμε ἀγριώτεροι ἀπὸ ὄλους. Λησμονήσαμε τοὺς νεκρούς. Χορτάριασαν τὰ μνήματα. Ἀπαίσια εἶνε ἡ ὄψι τῶν νεκροταφείων μας –πλὴν ἐλαχίστων–, οὔτε ἕνα μπουκέτο λουλούδια δὲν τοὺς πᾶμε. Παίρνει τὸ παιδί ἢ τὸ ἐγγόνι τὴν περιουσία ἐκείνων, ποὺ κοπίασαν γιὰ νὰ ζῆ αὐτὸς τώρα εὐτυχής, καὶ δὲν τοὺς ἀνάβει ἕνα κερί. **Ἐπάρχουν πολλοὶ κεκοιμημένοι ποὺ τοὺς ἔχουν λησμονήσει οἱ πάντες.**

Ἄλλ' ἐδῶ εἶνε τὸ μεγαλεῖο τῆς Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὅλος ὁ κόσμος τοὺς λησμονῆ, **δὲν τοὺς λησμονεῖ ὁμῶς ἡ μάνα**. ναί, ἡ μάνα. Ποία εἶνε ἡ μάνα, εἰδικῶς σ' ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες; Ἐὰν γιὰ ἄλλους λαοὺς τῶν Βαλκανίων, τοὺς Σέρβους καὶ τοὺς Ρουμάνους καὶ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Ῥώσους ποὺ εἶνε κι αὐτοὶ ὀρθόδοξοι, ἐὰν γι' αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία εἶνε μιὰ φορὰ μάνα, γιὰ ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες εἶνε χίλιες φορὲς μάνα, ἢ «γλυκεῖα μάνα» μας, ὅπως ἔλεγε ὁ Κρυστάλλης.

Αὐτὴ ἡ μάνα λοιπὸν δὲν λησμονεῖ τὰ παιδιά της. Ἄν σὲ λησμονήσῃ ὁ ἄντρας, σὲ λησμονήσῃ ἡ γυναίκα, σὲ λησμονήσῃ τὸ παιδί σου, ἡ Ἐκκλησία δὲν σὲ λησμονεῖ. Τέτοια ἀγία ἡμέρα ἀναπέμπει δέησι ὑπὲρ ὄλων τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδίως **τῶν νεκρῶν ἐκείνων τοὺς ὁποίους λησμόνησαν οἱ συγγενεῖς τους καὶ**

δὲν τελοῦν μνημόσυνα γι' αὐτούς. Ὑπὲρ ὄλων αὐτῶν τελεῖ σήμερα τὸ μνημόσυνο.

Ἄλλὰ κ' ἐμεῖς οἱ ζῶντες **ἄς προετοιμαζώμαστε** γιὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, τὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου. Μὴ φανοῦμε ἀμελέστεροι ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρες προγόνους μας. Γιατί ὑπῆρχαν πρὸ Χριστοῦ Χριστιανοί, ὅπως ὑπάρχουν καὶ μετὰ Χριστὸν εἰδωλολάτρες.

Πρὸ Χριστοῦ Χριστιανοί; Περιέργο πρᾶγμα! Μάλιστα. Πρὸ Χριστοῦ Χριστιανὸς ἦταν λ.χ. ὁ **Φίλιππος** ὁ Μακεδών, ὁ ἑνδοξος βασιλεὺς, ὁ πατέρας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Δὲν ἦταν Χριστιανὸς βαπτισμένος, ἀλλ' ὁμῶς τί ἔκανε; Εἶχε ὀρίσει ἕνα στρατιώτη του πρῶι - πρῶι νὰ παρουσιάζεταί ἐνώπιόν του καὶ νὰ τοῦ δίνει ἀναφορά, πρὶν ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο, καὶ νὰ τοῦ λέη· «*Φίλιππε, μέμνησο ὅτι θνητὸς εἶ*». Φίλιππε, θυμήσου ὅτι θὰ πεθάνῃς.

Τώρα ἐμεῖς σβήσαμε ἀκόμα καὶ τὶς ταμπέλλες τῶν καταστημάτων ποὺ κατασκευάζουν φέρετρα, γιὰ **νὰ μὴ μᾶς ἐνοχλῆ ὁ θάνατος**. Καὶ τὶς κηδεῖες τὶς ὠνομάσαμε *τελετές*· «γραφεῖα τελετῶν» γράφουν, ὄχι «γραφεῖα κηδειῶν». Καὶ ὁμῶς ὁ θάνατος ἔρχεται. Ἔρχεται ὡς ἀστραπὴ καὶ κεραυνός, ὡς τρομακτικὴ βροντὴ καὶ αἰφνίδιος σεισμός.

«*Ὅρος φιλοσοφίας*», ἔλεγε ὁ Ἀριστοτέλης, ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, εἶνε ἡ **μνήμη θανάτου**· γιὰ νὰ ἐμβαθύνῃ δηλαδὴ κανεὶς στὴ σοφία, πρέπει νὰ θυμᾶται τὸ θάνατο. Ἡ μνήμη τοῦ θανάτου ἐπαναφέρει σὲ τάξι τὸν ἄνθρωπο καὶ δημιουργεῖ μέσα του κατά- νυξι καὶ σωτηρία.

Τὴ μνήμη λοιπὸν τοῦ θανάτου ὑπενθυμίζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας σ' ἐκείνους ποὺ ἔρχονται γιὰ τὸ Ψυχοσάββατο στὴν ἐκκλησία.

ᾠ Ψυχοσάββατο στὴ Ῥούμελη, στὸ Μοριά, στὴ Μακεδονία, στὰ νησιά τὰ εὐλογημένα, σὲ κάθε γωνία τῆς Ἑλληνικῆς γῆς! Ὅλοι τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἔτρεχαν μὲ τὰ κόλλυβα ἀπὸ νωρὶς στὴν ἐκκλησία.

Τελειώνοντας εὐχομαι σὲ ὄλους· Ν' ἀναπαύσῃ ὁ Θεὸς «*ἐν σκηναῖς δικαίων*» ὄλους τοὺς νεκρούς, κ' ἐμᾶς νὰ μᾶς ἀξιῶσῃ νὰ ἔχουμε τέλος χριστιανικό, σύμφωνα μὲ τὴν ὠραία αἴτησι τῆς Ἐκκλησίας μας «*Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ καὶ καλὴν ἀπολογία τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ*»· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**